

Recenzija knjige:

EUROPÄISCHES ARBEITSRECHT

FUCHS, Maximilian, MARHOLD, Franz, FRIEDRICH, Michael. *Europäisches Arbeitsrecht (6. Auflage): Handbuch*. Verlag Österreich [Wien], 2020 – 703 str.

Monografijo *Evropsko delovno pravo* sem prvič recenziral pred dobrima dvema letoma, ko je ta izšla v svoji peti izdaji. Tudi takrat je nasledila relativno novo, tedaj štiri leta staro izdajo, kar kaže predvsem na veliko delovno vnemo avtorjev, ki redno spremljajo ter bralkam in bralcem prenašajo aktualen razvoj evropskega delovnega prava, a po drugi strani lahko zbuja pomislek, da delo, zaradi kratkega časovnega obdobja posodobitve in odsotnosti večjih področnih sprememb, še ni zrelo za novo izdajo, temveč le za ponatis. Prepričan sem, da je tak pomislek, kar se obravnavanega dela tiče, odveč. Avtorji, ki jim je zdaj pridružen tudi Michael Friedrich z Univerze v Gradcu – ta je pri predhodni izdaji sicer sodeloval, a ne v obsegu, ki bi upravičevalo naslovno soavtorstvo – namreč že uvodoma jasno povedo, kaj v knjigi je novega, pri čemer pa izpostavljam, da te novosti nikakor ne vplivajo na siceršnjo zdaj že arhetipsko strukturo dela, ki jasno sledi učbeniški zasnovi. Kdor je prebral ali si lasti izdajo iz leta 2018 tako točno ve, kaj pričakovati v izdaji iz leta 2020, in se tako informirano odloča o nakupu ali izposoji. Pri tem drži, da je izdaja iz leta 2018 nastala v letu 2017, zadnja pa, sklepam tako, v letu 2019, zaradi česar ji je ušla vsaj omemba z epidemijo Covid-19 povezane akcije na delovnem in socialnem področju. Tudi sicer pa bi prekomerno ukvarjanje z epidemijo odstopalo od siceršnje splošne strukture dela. Novosti izdaje kaže iskati predvsem v razvoju področno vseobsegajoče sodne prakse Sodišča Evropske unije (v nadaljevanju: SEU) od leta 2017, s posebnim poudarkom na učinkovanju protidiskriminacijskih določb, določb o delovnem času in letnem dopustu. Kot navajajo avtorji, skoraj ni področja delovnega prava, ki se ga SEU v teh letih ne bi dotaknilo. Pri tem dodajajo, da delo v svojem bistvu še zmeraj sloni na primerjavi razmerja med evropskim in nacionalnim, nemškim in avstrijskim delovnim pravom, tako v zakonodajni kot tudi sodni razsežnosti. V tem smislu je delo v bistvenem podobno predhodnemu, saj je tudi takrat nova izdaja temeljila predvsem na dopolnitvi sodne prakse SEU.

Monografija, ki ima, kljub svoji znanstveni naravi, lastnost učbenika in je tako namenjena tudi študentkam in študentom evropskega delovnega prava na različnih ravneh študija, kot že navedeno zasleduje strukturo svoje predhodnice.

Prvi del obravnava vlogo oziroma pomen evropskega delovnega prava, ki ga, vsaj v tem delu, tako kot pri prehodnici kaže prevajati kot delovno pravo Evropske unije (v nadaljevanju: EU). K vprašanju avtorji pristopajo z različnih kratko in zgoščeno obravnavanih zornih kotov, npr. z zornega kota harmonizacije nacionalnega delovnega prava ali avtonomnega, v notranjem trgu utemeljenega delovnega prava EU, z zornega kota socialnega dialoga, socialne zaščite, tudi Evropskega stebra socialnih pravic, in varstvene funkcije delovnega prava. Obravnavajo tudi vlogo in pomen stabilizacijske, fiskalne, gospodarske in druge politike EU v razmerju do delovnega prava EU, ki ga naslovijo tudi skozi pričakovanja bodočega razvoja, tudi v luči izstopa Velike Britanije iz EU, kratko obravnavanega že v monografiji iz leta 2018.

Drugi del obravnava določbe prostega gibanja, kot te izhajajo iz primarnega in sekundarnega prava EU, tudi in predvsem Direktive 2004/38, prav tako pomembne za svobodo gibanja ekonomsko neaktivnih oseb in družinskih članov, opredelitev delavca v pravu EU, ki mu je zdaj pridružena opredelitev v okvirih t. i. delitvene ekonomije oziroma, širše, novih oblik dela, načelo enake obravnave, neodvisno od nacionalnega državljanstva delavca, vnovič v vlogi omogočanja prostega gibanja ekonomsko aktivnih oseb, in pravice iskalcev zaposlitve. Prva točka drugega poglavja, ki obsega dobrih sto strani, tako meri na jedro delovnega prava EU in z njim povezanih disciplin, tj. omogočiti svobodo gibanja ekonomsko aktivnih oseb, njihovih družinskih članov in iskalcev zaposlitve, pod pogoji enake obravnave, z namenom zagotoviti učinkovito delovanje notranjega trga. Druga točka drugega poglavja se osredotoča na sklenitev in vsebino pogodbe o zaposlitvi, prepoved diskriminacije v vseh fazah zaposlitve, določbe o delovnem času in dopustu, ter varstvo zaposlitve. Tretja točka drugega poglavja obravnava institute kolektivnega delovnega prava. Povsem enako predhodni izdaji se drugo poglavje zaključi s četrto točko, ki vsebuje pregled ureditve varnosti in zdravja pri delu.

Tretji, najkrajši, a glede na predhodne izdaje vendarle razširjen del monografije, ki je v peti izdaji bil prepuščen zdaj tudi naslovno navedenemu avtorju Friedrichu, obravnava kolizijska pravila delovnega prava EU, tudi napotitve.

Delo še zmeraj odlikuje gost, a bralki in bralcu prijazen nemški jezik, in že omenjena učbeniška narava sicer znanstvene monografije, ki pregledno

obravnavava vse vidike evropskega delovnega prava oziroma delovnega prava EU. Delo je vsebinsko bogato in, tudi v najnovejši različici, ni omejeno le na pozitivnopravno ureditev, temveč bralki in bralcu vnovič ponuja širši pravno-politični, ekonomski in socialni okvir EU, predvsem delovanja notranjega trga in pravil, ki so v njegovi funkciji.

Za, predvidevam, jezikovno dostopnejše in vsekakor vsebinsko podobno delo iz leta 2019, ki pa ni zasnovano kot učbenik, temveč zbornik, in je ob manjšem obsegu tudi bolj razpravne kot pregledne narave, pa naj bralke in bralce opozorim tudi na delo *European Labour Law*, ki sta ga pri Intersentii uredila Frans Pennings in Saskia Peters. Bralka ali bralec, opremljena z obema deloma, bo gotovo na tekočem tako s stanjem raziskav na področju evropskega delovnega prava kot tudi z njegovimi temeljnimi izzivi in tudi povezanimi socialno-političnimi izzivi EU. Prav tako opozarjam, da bo čez dobrega pol leta pri isti založbi izpod tipkovnice Fransa Penningsa izšla nova, sedma izdaja dela *European Social Security Law*. Morda je napočil čas tudi za kakšno domače temeljno delo s področja, gotovo bi ga bili veseli.

Doc. dr. Luka Mišič, mag. prava,
Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani